

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Universitatea Națională de Arte, București
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic

Anunț
Examenul pentru acordarea Gradului Didactic II
sesiunea din august 2023

Desfășurare:

- în zilele 29 și 30 august 2023
- în str. Budișteanu, nr.19, etaj 3, sălile 45, 50

Probe de examen:

1. Metodica predării specialității (cu abordări interdisciplinare și de creativitate)
examen scris, 29 august, ora 09:00, sala 45
2. Pedagogie (cu elemente de psihologie și sociologia educației)
examen oral, 30 august, ora 10:00, sala 50

Tematica și bibliografia

se află în acest document în paginile următoare (pentru ambele probe de examen)

Taxa pentru procesarea dosarului

este în valoare de 50 lei și se poate achita astfel:

- a) în contul de trezorerie
Titular cont: Universitatea Națională de Arte C.U.I./ C.I.F. 4602033
RO35TREZ70120F330500XXXX
Deschis la: Trezoreria Statului Sector 1
- b) la orice sucursală/ agenție BCR; plată în numerar
cont IBAN: RO06RNCB0072039062550016

La efectuarea plății e necesar să declarați corect următoarele:

Nume, Prenume, CNP, taxă înscriere Grad II
Chitanța doveditoare va fi depusă la secretariatul DPPD, înainte de examen

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Sesiune de pregătire a candidaților:

Departamentul de Pregătire a Personalului Didactic, organizează la sfârșitul lunii iunie, pentru candidații înscriși la examenul de gradul II, care se va susține în luna august 2023, o întâlnire marți, 27 iunie 2023, ora 10:00, sediul UNArte din str. General Budișteanu, nr. 19, etaj 3, sala 50 – elemente de pedagogie și metodică predării specialității.

Metodica predării specialității (cu abordări interdisciplinare și de creativitate)

Probă scrisă

Tematică

- Criterii de recunoaștere și de selectare a patrimoniului mobil și imobil – local, regional, național. Clasificări ale elementelor de patrimoniu după diferite criterii (nivel artistic, grad de notorietate, complexitate și noutate etc.).
- Impactul muzeului asupra școlii. Activități și programe de pedagogie muzeală în România. Deschiderea școlii către muzee, perspective pedagogice muzeale.
- Muzeul în aer liber: dimensiuni socio-culturale și educative. Perspective ale dezvoltării parteneriatelor școală-muzeu în România.
- Forme și tipuri de activități didactice în spațiul muzeal și expozițional.
- Modalități de valorificare a creațiilor artistice plastice ale elevilor: galeria școlii, galeria de artă, expoziția virtuală, spații neconvenționale de expunere.
- Rolul Școlii Bauhaus în învățământul artistic contemporan. Concepte novatoare, rezultate și ecouri reflectate în programele școlare în vigoare la disciplina Educație vizuală/ Educație plastică.

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

- Metode și procedee didactice la disciplina Educație plastică/ Educație vizuală: metode didactice generale aplicate disciplinei, metode sau procedee specifice disciplinei. Metode și procedee didactice de stimulare a potențialului creativ al elevilor.
- Metodologia predării și studierii noțiunilor de Istoria artelor. Opera de artă – modalități de cunoaștere, înțelegere și utilizare a mijloacelor de învățământ, albume, reproduceri, multimedia, mijloace audio-vizuale în prezentarea operelor de artă.
- Educația estetică prin intermediul operei de artă contemporane.
- Elemente de proiectare didactică. Condițiile generale ale proiectării didactice la disciplina Educație plastică/ Educație vizuală. Etapele proiectării didactice. Proiectul de activitate, scenariul didactic. Exemplificări.
- Metode, tehnici, procedee și instrumente de evaluare a rezultatelor și a progreselor școlare la disciplina Educație plastică/ Educație vizuală.
- Abordări moderne în procesul de învățământ pentru educația artistică din perspectiva interdisciplinarității și a transdisciplinarității.
- Didactica utilizării mijloacelor de învățământ în cadrul activităților artistice plastice școlare.
- Educația și comunicarea vizuală ca învățare gramaticală, ca învățare tehnologică și ca învățare exploratorie.
- Creativitatea vizuală – aplicații de specialitate. Factori care pot bloca creativitatea vizual-plastică a elevilor.
- Creație și creativitate digitale. Utilizarea basic și creativ-avansată a T.I.C.. Descrierea unor procedee și tehnici digitale în analiza pe imagine și interpretarea acesteia.

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

- Rolul materialelor, tehnicilor și instrumentelor de lucru în studiul desenului, culorii și volumului.
- Abordări interdisciplinare în studiul armoniei liniare și cromatice, în organizarea compozițională ritmică a formelor.
- Analogii între: forme, structuri ale naturii – forme, structuri artistice – forme, structuri utilitare.
- Compoziția – modalitate de organizare a elementelor de limbaj vizual și a mijloacelor de expresie într-un sistem unitar, echilibrat și armonios.
- Predarea și învățarea conceptului de formă în artele vizuale: Johannes Itten și teoria formelor; Paul Klee și energia formelor; Wassily Kandinsky cu formă și culoare. Dinamica formei (ritmul, echilibrul simetric și asimetric). Deformări expresive: anamorfoze.
- Predarea și învățarea conceptului de culoare ca element de limbaj vizual. Game cromatice. Dominanta cromatică. Contraste, armonie și acorduri cromatice.
- Repere interdisciplinare în predarea și exersarea structurilor compoziționale organizate pe baza raportului armonic al Secțiunii de aur.
- Predarea și învățarea conceptului de structură: relația funcție–formă–structură în natură. Structuri organice și anorganice. Structuri compoziționale. Transformarea structurilor naturale în structuri geometrico-plastice.
- Metode digitale și tradiționale de reprezentare în designul de interior/ designul de produs/ designul grafic. Specificul pedagogic al acestora.
- Analiza conținuturilor programelor și manualelor de educație plastică/ educație vizuală în contextul formării unor competențe, centrării pe stimularea creativității și educația multiculturală.

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

- Îndrumarea diferențiată și individuală, personalizată a elevilor; modalități de stimulare a personalității lor creative.
- Personalități marcante ale artelor și pedagogiei artelor din România în a doua jumătate a secolului XX.
- Anii '80 în arta românească; generația „80”. Exemplificări prin activități didactice specifice.
- Tendințe și orientări stilistice în arta românească după anul 1990. Exemplificări prin activități didactice specifice.
- Curente și tendințe în arta universală din a doua jumătate a secolului XX. Exemplificări prin activități didactice specifice.
- Kitsch-ul în cotidian și arta de consum. Implicații sociale și educative. Exemplificări prin activități didactice specifice.
- Metode de analiză a imaginii – iconografia și iconologia.

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Bibliografie recomandată:

*** *Album metodic*, Palatul pionierilor și șoimilor patriei, ISMB, 1988

*** *Arta. Enciclopedie pentru copii*, Editura Litera, București, 2020

*** *Dicționar de artă* (vol. I-II), Editura Meridiane, București, 1995, 1998

*** *Dictionary of Art*, edited by Jane Turner, Oxford University Press, 2nd edition
2003, vol. 1-34

*** *The Art Book*, Dorling Kindersley Publishers, London, 2017

Amabile, Teresa, *Creativitatea ca mod de viață*, Editura Știință & Tehnică, București,
1997

Argan, Giulio Carlo, *Walter Gropius și Bauhaus-ul*, Editura Meridiane, București, 1976

Arnheim, Rudolf, *Arta și percepția vizuală*, Editura Polirom, Iași, 2011

Bentkowska-Kafel, A.; Cashen, T.; Gardiner, H., *Digital art history: a subject in
transition*, Intellect Books Ed., Bristol, 2005

Berger, John, *Feluri de a vedea*, Editura Vellant, București, 2018

Botez-Crainic, Adriana, *Istoria artelor plastice* (vol. I-III) Editura Didactică și
Pedagogică, București, 1994, 1997, 2004

Botez-Crainic, Adriana, *Arta românească modernă și contemporană*, Editura Sigma,
București, 2000

Bouleau, Charles, *Geometria secretă a pictorilor*, Editura Meridiane, București, 1978

Brion, Marcel, *Arta abstractă*, Editura Meridiane, București, 1972

Cassou, Jean, *Panorama artelor plastice contemporane, vol. I, II*, Editura Meridiane,
București, 1971

Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, (eBook), Editura Polirom, Iași, 2011

Cioca, Vasile, *Imaginea și creativitatea vizual-plastică*, Editura Limes, Cluj-Napoca,
1997

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Cioca, Vasile, *Jocul de-a arta*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2007

Ciolan, Lucian, *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum interdisciplinar*, Editura Polirom, Iași, 2008

Craft, A., *Creativity and early years education*, Editura Continuum, London–New York, 2008

Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Introducere în arhitectura comparată*, Editura Tehnică, București, 1991

Eco, Umberto, *Istoria frumuseții*, Editura RAO, București 2019

Eco, Umberto, *Istoria urâtului*, Editura RAO, București 2014

Florea Vasile, *Istoria artei românești*, Editura Litera Internațional, 2007

Gompertz, Will, *O istorie a artei moderne*, Editura Polirom, Iași, 2014

Granaci, Lidia, *Educația prin joc: Teorie și practică*, Editura Epigraf, Chișinău, 2010

Hardy, Tom (ed.), *Art Education in a postmodern world*, Intellect Books, Bristol, 2006

Hasan, Yvonne, *Paul Klee și pictura modernă*, Editura Meridiane, București, 1999

Hrib, D.,R.; Ciobanu, R.; Tudorie, A.; Teodorescu, R.; Serfözö, A.,I.; Vonica, G.; Sabin, A., L., *Pedagogie muzeală: un program de succes*, Editura Altip, Alba-Iulia, 2011

Itten, Johannes, *The Art of Color*, Van Nostrand Reinhold Company, New York, 1973

Kandinsky, Wassily, *Spiritualul în artă*, Editura Meridiane, București, 1994

Király, Aurora (coordonator), *Fotografia în arta contemporană. Tendințe în România, după 1989*, Editura UNArte, București, 2006

Lăzărescu, Liviu, *Culoarea în artă*, Editura Polirom, Iași, 2009

Mèredieu, Florence de, *Arta și noile tehnologii – arta video, arta digitală*, Grupul editorial RAO, București, 2005

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Manolescu, Marin, *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Universitară, București,
2010

Nanu, Adina, *Vezi? Comunicarea prin imagine*, Editura Saeculum Vizual, București,
2002

Neacșu, I. (coordonator); Ciolan, L.; Cristea, S.; Moldoveanu, M.; Pânișoară, O.;
Rafailă E., *Metode de formare în didactica specialității*, Editura Matrix Rom,
București, 2013

Nicolescu, Basarab, *Transdisciplinaritatea. Manifest*, Editura Polirom, Iași, 2010

Oprea, C. L., *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică,
București, 2008

Panofsky, Erwin, *Artă și semnificație*, Editura Meridiane, București, 1980

Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică*,
Editura Polirom, Iași, 2009

Petrescu, Paloma; Pop, Viorica, *Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor
de învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007

Preda Sânc, Marilena, *Arta video-digitală*, Editura Coresi, București, 2005

Radu, I. T., *Evaluarea în procesul didactic, ediția a IV-a*, Editura Didactică și
Pedagogică, București, 2008

Roco, Mihaela, *Creativitate și inteligență emoțională*, Editura Polirom, Iași 2004

Ruhrberg, K.; Schneckenburger, M.; Frike, C.; Honnef, K.; Walther Ingo F. (ed.), *Art
of the 20th Century*, Taschen, 2005

Șusală, I.; Bărbulescu O. – *Dicționar de artă. Termeni de atelier*, Editura Sigma,
București, 1993

Șusală, Ion, *Educația vizuală de bază. Sinteze*, Editura Star Tipp, Slobozia, 2003

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Toma, Iulian, *Muzeul contemporan. Programe educaționale*, Editura Institutul European, Iași, 2007

Toma, Iulian-Dalin, *Didactica disciplinei Educație plastică/ Educație vizuală*, Editura Matrix Rom, București, 2013;

Vlasiu, Ioana, *Anii '20. Tradiția și pictura românească*, Editura Meridiane, București, 2000

Wands, B., *Art of the digital age*, Thames & Hudson Ed., New York, 2006

<http://www.cimec.ro/>

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Pedagogie (cu elemente de psihologie și sociologie a educației)

Probă orală

Tematică

- Caracteristici ale psihicului uman relevante pentru educație
- Importanța educației pentru formarea unor personalități libere, responsabile și creative
- Ce înseamnă, pentru educație, independența copilului și care sunt efectele lipsei acesteia
- Ce rol are profesorul în formarea independenței copiilor
- Practici nocive care afectează actul educativ (condiționarea, recompensa–pedeapsa, manipularea, impunerea). Consecințe și remedii
- Etape ale dezvoltării umane și nevoi educative specifice fiecăreia
- Rolul educației în îmbinarea echilibrată a resurselor umane: fiziologice, afective, intelectuale, artistice și sociale
- Schimbări ale mediului familial, social și cultural care influențează educația școlară precum și predarea artelor vizuale în școală
- Relația dintre: așteptările educatorilor – oferta mediului social – aspirațiile copiilor și tinerilor
- Rolul imaginației și al creativității în învățare.
- Importanța jocului didactic în stimularea manifestării creative a copiilor și a tinerilor
- Ocrotirea spontaneității native specifice și stimularea creativității în domeniul artelor plastice a copiilor și tinerilor

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

- Metode și tehnici psiho-pedagogice care pot fi utilizate pentru deblocarea creativității vizual-plastice a copiilor și tinerilor
- Educația formală, nonformală și informală. Raportul dintre acestea
- Caracteristici ale educației disciplinare, interdisciplinare și transdisciplinare. Aplicații posibile în școală
- Arta plastică în interdisciplinaritate. Legături posibile cu muzica, istoria, geometria, anatomia, caligrafia, literatura etc.
- „Inteligența multiplă” (H. Gardner) și importanța acestui concept pentru învățarea transdisciplinară
- Componente ale curriculum-ului școlar. Competențe specifice domeniului artelor vizuale
- Curriculum explicit – curriculum aplicat – curriculum ascuns în educația prin arte vizuale
- Inovare curriculară. Surse, nevoi, modele și practici
- Dificultăți în trecerea de la un sistem școlar axat pe obiectivele disciplinei la unul axat pe competențele cursantului
- Metode și tehnici moderne ce pot fi folosite în școală pentru formarea competențelor de exprimare în artele plastice și vizuale
- Caracteristici ale comunicării didactice în educația vizuală
- Metode și tehnici contemporane de predare–învățare–evaluare în educația prin arte vizuale
- Metode didactice utilizate în predarea–învățarea interdisciplinară.
- Fundamentul psihopedagogic al formării independenței în gândirea și exprimarea copiilor și tinerilor prin intermediul artelor plastice și vizuale

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

- Caracteristici de bază ale profesorului contemporan (competențe psiho-pedagogice împlinire profesional-artistică, maturitate afectivă).
- Rolul educativ al exemplului personal pe care îl oferă profesorul. Rolul reflexivității în profesia didactică
- Responsabilitatea profesorului de artă în afirmarea și dezvoltarea competențelor artistice ale copiilor și tinerilor
- Caracteristici de bază ale relației educative: siguranță, consistență, competență, autoritate, libertate, dezvoltare personală, perspectivă
- Modalități didactice specifice pentru tratare educativă a fiecărui copil și tânăr, în mod individual, prin raportare la propria evoluție și nu prin comparare (cu colegii, cu un ideal de elev sau cu repere abstracte)
- Funcțiile principale ale evaluării în școala contemporană: de învățare, de autocunoaștere, de autoevaluare, de stimulare a potențialului, de motivare intrinsecă, de îmbunătățire a procesului didactic
- Evaluare – tipuri de evaluare, metode de evaluare, erori de evaluare

Bibliografie recomandată:

Abric, J.C., *Psihologia comunicării. Teorii și metode*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002

Ailincăi, Cornel, *Introducere în gramatica limbajului vizual*, Editura Polirom, Iași, 2010

Albu G., *Introducere într-o pedagogie a libertății: Despre libertatea copilului și autoritatea adultului*, Editura Polirom, Iași, 1998

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

- Antonesei, Liviu, *O introducere în pedagogie, Dimensiunile axiologice și transdisciplinare ale educației*, Editura Polirom, Iași, 2002
- Ausubel, P.D., Robinson, G.F., *Învățarea în școală. O introducere în psihologia educațională* Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981
- Bocoș, M., *Teoria și practica cercetării pedagogice*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007
- Bowlby, J., *O bază de siguranță*, Editura Trei, București, 2011
- Brazelton, B., Greenspan, S., *Nevoile esențiale ale copiilor*, Editura Trei, București, 2013
- Cerghit, I.; Neacșu, I.; Negreț–Dobridor, I.; Pânișoară, I.O., *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iași, 2001
- Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași, 2008
- Clerget, Stephane *Criza adolescenței. Căi de a o depăși cu succes*, Editura Trei, București, 2008
- Cocoradă, Elena, *Introducere în teoriile învățării*, Editura Polirom, Iași, 2010
- Cristea, G.C., *Psihologia educației*, Editura Coresi, București, 2002
- Dewey, J., *Fundamente pentru o știință a educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991
- Farca, Speranța, *Independența copilului*, Editura Humanitas, București, 2018
- Farca, Speranța, *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, Editura Trei, București, 2011
- Farca, Speranța, *Despre frica de necunoscut*, Editura Universitară, București, 2020
- Farca, Speranța, *Leacuri pentru frica de necunoscut*, Editura Universitară, București, 2020

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

- Gardner, H. & Davis, K. *The App Generation: How Today's Youth Navigate Identity, Intimacy, and Imagination in a Digital World*, Yale University Press, 2013
- Hattie, John, *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*, Editura Trei, București, 2014
- Hart, Sura; Kindle Hodson, Victoria, *Ora de comunicare nonviolentă. Un proces de predare și învățare bazat pe relaționare*, Elena Francisc Publishing, București, 2006
- Illeris, Knud (coord.), *Teorii contemporane ale învățării*, Editura Trei, București, 2014
- Khan, S., *O singură școală pentru toată lumea. Să regândim educația*, Editura Publică, București, 2013
- Manolescu, M. *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Universitară, București, 2010
- Mucchielli, Alex, *Arta de a comunica*, Editura Polirom, Iași, 2005
- Păun, E. Potolea, D. (coordonatori), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2002
- Popa, Nicoleta Laura; Antonesei, Liviu; Labăr, Adrian Vicențiu, *Ghid pentru cercetarea educației*, Editura Polirom, Iași, 2009
- Potolea, D.; Neașu, I.; Iucu, R.; Pânișoară, I.O., *Pregătirea psihopedagogică – Manual pentru definitivat și gradul didactic II*, Editura Polirom, Iași, 2008
- Rayner, Eric; Joyce, Angela; Rose, James; Twyman, Mary, Chilow, Cristopher, *Psihodinamica dezvoltării umane*, Editura Trei, București, 2013
- Robinson, K. *O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației*, Editura Publică, București, 2013
- Stan, E., *Pedagogie postmodernă*, Institutul European, Iași, 2004
- Stoica-Constantin, A., *Creativitatea*, Institutul European, Iași, 2004
- Vatavu, Naiana, *Artterapia*, Editura SPER, București, 2015

A Str. G-ral Constantin Budișteanu,
Sector 1, 010773 București
România

T +40 213 124551
E ita@unarte.org
W unarte.org

Watzlawick, Paul; Beavin Bavelas, Janet; Jackson, Don, *Comunicarea umană.*

Pragmatică, paradox și patologie, Editura Trei, București, 2014

Winnicott, D.W., *Jeu et réalité*, Edition Gallimard, Paris, 1971

<http://speranta.farca.ro/category/educatie/>

Director DPPD,
lector univ. dr. Oana Gheorghe